

Pasirengimas ugdymo turinio atnaujinimui

Projektas "Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas". Pagalba savivaldybėms ir mokykloms.

Kristina Paulikė

kristina.paulike@nsa.smm.lt
868647107

**Kodēl būtina atnaujinti
ugdymo turinj.
Kokios gali būtī kliūtys.**

Kodėl būtina atnaujinti ugdymo turinį

- Dėl globalizacijos ir greitai kintančių technologijų spartėja ir visą pasaulį apėmę socialiniai, ekonominiai bei aplinkosaugos iššūkiai.
- tam, kad žmonės sugebėtų valdyti pokyčius, jie **privalo turėti tinkamas kompetencijas**, kurias įgyti įmanoma tik užtikrinus kokybišką ir tinkamai suplanuotą švietimą.
- Dėl pasikeitusių technologijų ir kintančių aplinkos poreikių atsiras naujų ūkio šakų, taigi, ir nauji gebėjimai, kuriuos ateityje privalės turėti mokyklų absolventai, bus kitokie.
- Siekiant, kad mokiniai būtų parengti gyventi iššūkių ir galimybių kupiname pasaulyje, būtina patobulinti ugdymo turinį ir jo struktūrą.

Daugelyje šalių ir mokyklų matyti pastebimas posūkis prie XXI a. ugdymo turinio modelių, pavyzdžiui

1. Skaitmeninio ugdymo turinio.
2. Personalizuoto ugdymo turinio.
3. Tarpdisciplininio turinio ir kompetencijomis grindžiamo ugdymo turinio.
4. Lankstaus ugdymo turinio.

Kas trukdo laiku įgyvendinti pokyčius

1. **Vėlavimas pripažinti, kad reikia keisti ugdymo turinį**, atsiranda tada, kai nesugebama operatyviai identifikuoti, jog būtina reaguoti į demografinius ir visuomenėje vykstančius pokyčius (pavyzdžiui, į skaitmeninių technologijų įsigalėjimą arba globalizaciją) ir keisti ugdymo turinį.
2. **Vėlavimas priimti sprendimus** reiškia, kad pripažinus, jog reikia keisti ugdymo turinį, praeina tam tikras laikotarpis iki momento, kai priimamas sprendimas parengti būtinų pokyčių įgyvendinimo veiksmų planą, įskaitant ir laiką susitarti dėl pokyčių reikalingumo.
3. **Vėlavimas įgyvendinti pokyčius** atsiranda tada, kai dėl įgyvendinimui kilusių kliūčių arba jų paskatinusių veiksnių nei nauji tikslai, nei atnaujintame ugdymo turinyje numatyta tvarka nepradedama greitu laiku praktiškai taikyti mokyklose.
4. **Poveikio vėlavimas** reiškia, kad nuo momento, kai imtasi veiksmų, iki pastebėto jų poveikio mokiniams praėjo tam tikras laikotarpis.
5. **Suinteresuotųjų asmenų palaikymo stoka**: nacionaliniu lygmeniu, savivaldos, vadovų, visuomenės ir kt.
6. **Nepakankamas mokytojų pasirengimas, motyvacijos stoka arba pajėgumas** įgyvendinti reformas.
7. **Nevienodas pokyčių tempas** atskiruose regionuose, vietovėse ar mokyklose.

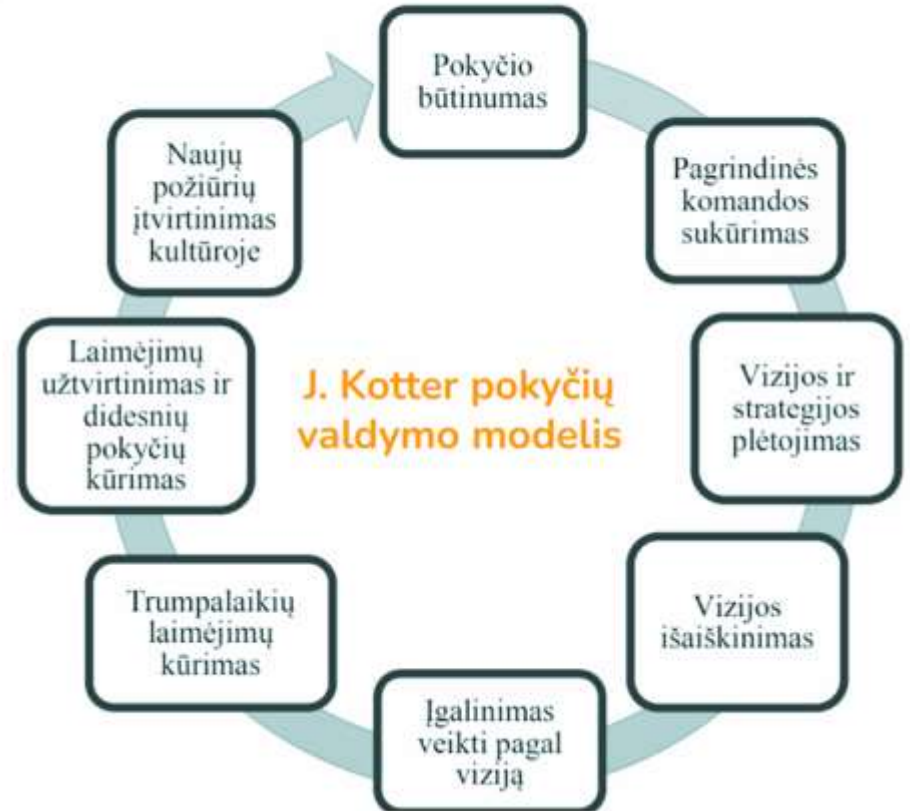

Pokyčių valdymo teorijos

K. Lewin pokyčių valdymo modelis

J. Kotter pokyčių valdymo modelis

UTA įgyvendinimo rekomendacijos

- UTA komandos formavimas
- UTA veiksmų plano pasirengimas
- Pasirengimo UTA įsivertinimas
- Dokumentų analizė, aptarimai
- Komunikacijos UTA tema užtikrinimas
- Pasirengimo UTA stebėsena

Metodiniai patarimai savivaldybėms, mokykloms

Dokumentai (1). Bendrųjų programų įvadas ir Kompetencijų raidos aprašas

Nacionalinė švietimo agentūra organizavo renginių ciklą, skirtą aptarti atnaujintų Bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijų panaudojimo galimybes 2022–2023 m. m. Iš viso įvyko 20 renginių pagal mokomuosius dalykus (vykusių renginių tvarkaraštis [čia >](#)). Renginių metu buvo pristatomos konkretaus mokomojo dalyko ugdymo turinio kaitos aktualijos, įgyvendinimo galimybės, dalijamasi sėkmingos praktikos geraisiais pavyzdžiais, aptariami brandos egzaminų rezultatai. Vykusių renginių įrašus peržiūrėti galima [čia >](#).

 Bendrųjų programų įvadas (PATVIRTINTA. Įsakymas)

 Kompetencijų raidos aprašas (PATVIRTINTA. Įsakymas)

<https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/bendruju-programu-projektai>

BP įgyvendinimo rekomendacijos. Renginių įrašai:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLb3M6Z90Z4rRf8MMXfrKj_2hWlkqxN9N7

Dokumentai (2). Bendrosios programos

The screenshot displays the e-tar.lt portal interface. The browser address bar shows the URL: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/06c1f24040b711edbc04912defe897d1>. The portal header includes navigation links: "Pradžia", "Naujausi teisės aktai", "Teisės aktų paieška", "Prenumerata", "Informacija", "Mobilusis verslas", and "Netgalintis". The main title of the document is "Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymo Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio bendrųjų programų patvirtinimo“ pakeitimo". Below the title, there are icons for "Oficialus teisės akto tekstas", "PDF", and "DOC". The document content features the Lithuanian coat of arms, followed by the title "LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRAS" and the heading "ĮSAKYMAS". The main text of the decree reads: "DĖL ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRO 2022 M. RUGPJŪČIO 24 D. ĮSAKIMO NR. V-1269 „DĖL PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO BENDRŲJŲ PROGRAMŲ PATVIRTINIMO“ PAKAITIMO". The date and number are "2022 m. rugsėjo 30 d. Nr. V-1541" and the location is "Vilnius". A note at the bottom states: "1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymą Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“: 1.1. Pakeičiu nurodytą įsakymą ir jį išdėstan nauja redakcija (Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos nauja redakcija nedėstomos);". On the right side, there is a section "Susijusi informacija" with a list of related documents under the heading "Priedai (45)". The list includes: 1. 01_Kompetencijų raidos aprašas.docx, 2. 05_Etikos BP.docx, 3. 06_Katalikų tikybos BP.docx, 4. 07_Omodikų stačiatikių tikybos BP.docx, 5. 08_Evangelikų liuteronų tikybos BP.docx, 6. 09_Evangelikų reformatų tikybos BP.docx, and 7. 10_Karių tikybos BP.docx.

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/06c1f24040b711edbc04912defe897d1>

Renginių įrašai UTA tema

(vadovams, mokytojams, ekspertams, tėvams, socialiniams partneriams)

https://www.youtube.com/playlist?list=PLb3M6Z90Z4rRf8MMXfrKj_2hWkqxN9N7

Užsienio konsultacijos

Užsienio konsultacijos

ERMAUJIMO UGDYMO TURINIO PRADINIO KONSULTACIJOS (1 tema)

Pradinių ugdymo turinio įgyvendinimo

2022 m. rugpjūtio 24 d. Chris Tweedale ir jo komandos 1 temos „Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijų įgyvendinimo būdai / principai“ 1 konsultacijos „Ugdymo turinio reformos Lietuvoje įgyvendinimo pagrindimas ir principai“ medžiaga:

- nacionalinio lygmens pranešimai (anglų kalba) / 27 d. 01:00:00:00
- užsienio ekspertų pranešimai (anglų kalba) / 27 d. 01:00:00:00
- konsultacijos įrašas

2022 m. rugpjūtio 24 d. Chris Tweedale ir jo komandos 1 temos „Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijų įgyvendinimo būdai / principai“ 2 konsultacijos „Vadovavimas mokymui ir mokymuisi vykstant mokymo programos reformą, įtų, kaip direktorių, vadovų“ medžiaga:

- užsienio ekspertų pranešimai (anglų kalba) / 27 d. 01:00:00:00
- konsultacijos įrašas (anglų k.)

2022 m. rugpjūtio 9 d. Chris Tweedale ir jo komandos 1 temos „Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijų įgyvendinimo būdai / principai“ 3 konsultacijos „Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijų įgyvendinimo būdai / principai“, „Bendravimas“ medžiaga:

- užsienio ekspertų pranešimai (anglų kalba) / 27 d. 01:00:00:00
- konsultacijos įrašas

Bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijų panaudojimo galimybės 2022–2023 m. m.

17 vaizdo įrašų • 736 views • Paskutinį kartą atnaujinta 2022-09-22

1. Pradinio ugdymo turinio įgyvendinimo galimybės
Nacionalinė švietimo agentūra
02:30:36
2. Istorijos ir pilietiškumo pagrindų ugdymo turinio įgyvendinimo galimybės
Nacionalinė švietimo agentūra
02:32:48
3. Lietuvių kalbos ir literatūros ugdymo turinio įgyvendinimo galimybės
Nacionalinė švietimo agentūra
01:34:02
4. Lietuvių kalbos ir literatūros (5–10 kl.) bendrosios programos pristatymas
Nacionalinė švietimo agentūra
01:31:11
5. Priemokyklinio ugdymo turinio įgyvendinimo galimybės: kaip dirbsime?
Nacionalinė švietimo agentūra
03:10:16

<https://www.mokykla2030.lt/uzsienio-patirtis-2/>

Nuo ko pradėti - strategija

Tikslas: pasiruošti UTA įgyvendinimui mokykloje.

Uždaviniai:

1. Sudaryti ir įveiklinti UTA komandą mokykloje.
2. Parengti veiksmų planą
3. Atlikti situacijos įsivertinimą.
4. Sudaryti sąlygas UTA diegimui.
5. Vykdyti pasiruošimo proceso stebėseną.

UTA planas mokyklai

Tikslas: pasiruošti UTA įgyvendinimui mokykloje.

Uždaviniai:

1. Sudaryti ir įveikinti UTA komandą mokykloje.
2. Parengti veiksmų (arba įvairių UTA pasiruošimų ir įgyvendinimų).
3. Atlikti situacijos įsivertinimą.
4. Sudaryti sąlygas UTA diegimui.
5. Vykdyti pasiruošimo proceso stebėseną.

Priemonė	Šios priemonės poreikio pagrindimas	Būtinai reikalingi resursai	Atsakingi už įgyvendinimą	Patardinė pagalba ir naudinga informacija priemonės įgyvendinimui
UTA komandos sudarymas (partneriai, komanda)	• UTA koordinavimo užtikrinimas • Sklandžiam UTA įgyvendinimui • Bendruomenės teikimas • Tinkamas kūrimas	Žmoginiai ištekliai, konsultantai (tėvai, švietimo pagalbos įstaigos, kt.)	Mokyklų vadovai / pavaduotojai	• Kaip sukurti diegimo komandą? H • Pasiruošimo diegimui atskaitos • Tinkamas programos įsivertinimo kriterijai • Kaip vertinti mokyklai reikalingą UTA • Tinkamas veiksmų planas

Veiksmų plano pavyzdys mokyklai: <https://docs.google.com/document/d/12L3ER-oNtL-X4-ac8fui270zpCROP4Yg7fl24gqvG7A/edit?usp=sharing>

UTA komanda

Sudėtis

Mokyklos direktorius, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, įstaigos metodinės tarybos nariai, švietimo pagalbos specialistas, tėvų, mokinių atstovai.

Statusas

Komandos sudėtis ir narių atsakomybės bei funkcijos tvirtinamos ugdymo įstaigos direktoriaus įsakymu.

Veikimo principai

Atvirumas ir įsipareigojimas palaikyti pokyčius, sistemingas bendravimas ir bendradarbiavimas su mokyklos bendruomene, su savivaldybės atnaujinamo UTA komanda, kitomis ugdymo įstaigomis.

Bendradarbiaujančios šalys

UTA įgyvendinimo komanda koordinuoja UTA įgyvendinimą mokykloje, teikia informaciją mokyklos bendruomenei, palaiko ryšius su socialiniais partneriais, NVO. UTA komanda veikia kartu su UTA komanda savivaldybėje, bendradarbiauja su švietimo pagalbos įstaiga / įstaigomis.

Misija

Vykdyti kokybišką ir laiku teikiamos informacijos sklaidą, palaikyti ryšį su savivaldybės UTA komanda, kitomis ugdymo įstaigomis ir jų komandomis; vertinti vidinį potencialą ir informaciją; planuoti išteklius; stebėti diegimo procesų apimtį ir kokybę mokykloje; padėti mokytojams diegti patobulinimus, reikalingus mokinių kompetencijoms ugdyti.

4

Lyderystė, pasitikėjimas, atsakomybė, įsipareigojimas, ryšys, augimas, dalyvavimas, mokymasis, saugumas

Rekomendacijos aiškiai komunikacijai

Sukurti švietimo padalinio, mokyklos interneto svetainėje **puslapį**, skirtą UTA įgyvendinimui.

Turinys:

1. UTA **komandos sudėtis, vadovo įsakymas**.
2. UTA veiksmų **planas**, laiko juosta.
3. **Paaiškinimai**, kodėl būtina atnaujinti ugdymo turinį.
4. UTA reglamentuojantys **dokumentai**.
5. Vykusių ar planuojama **renginių sklaida**.
6. **Naudingos nuorodos UTA tema** (rasite šio pristatymo pabaigoje)

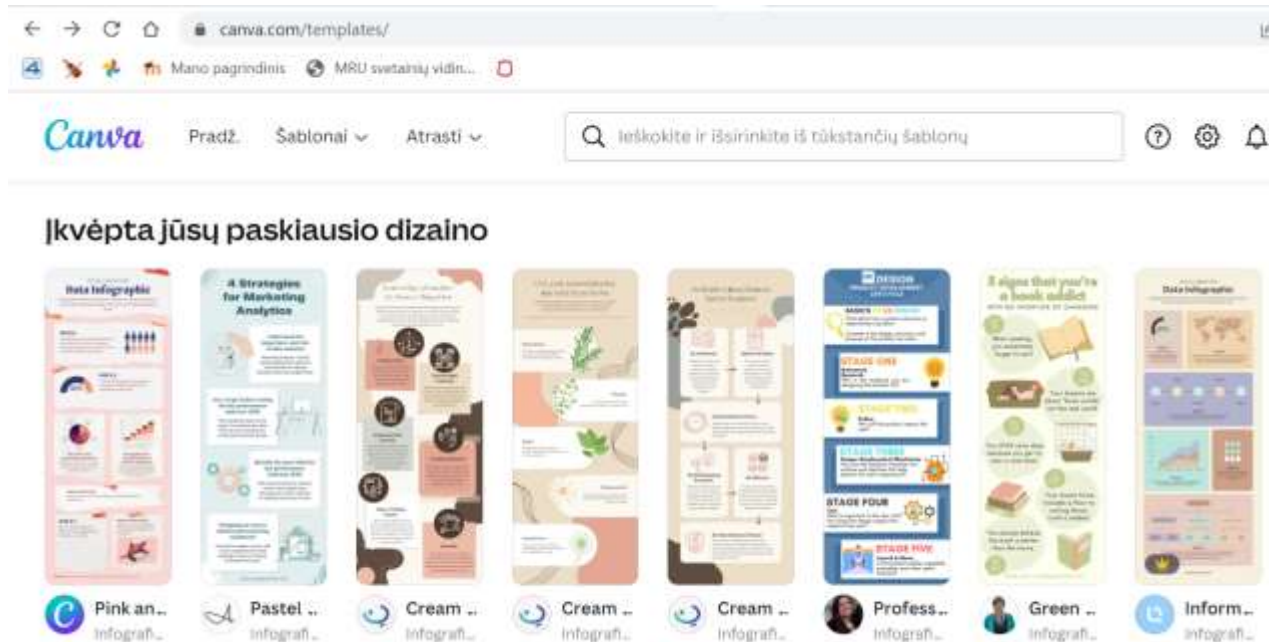
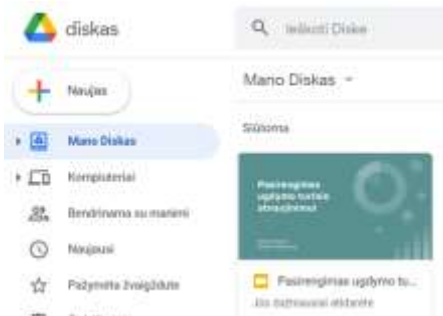
Komunikacijos plano mokyklai pavyzdys:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1R1aigMbrE3P_osbptt5DbGe3d7FLObLx/edit?usp=sharing&ouid=101040787861246623766&rtpof=true&sd=true

Vizualizacijos įrankiai bendram darbui, viešinimui, komunikacijai

Vizualizacijos ir bendro darbo įrankiai:

- Canva
- Google doc

Situacijos įsivertinimas ir stebėsena.

Švietimo padaliniui, švietimo pagalbos įstaigai, mokyklai

www.mokykla2030.lt/wp-content/uploads/2021/10/PASIRENGIMO-DIEGTI-ATNAUJINTAS-BENDRASIAS-PROGRAMAS-ISIVERTINIMO-KRITERIJAI_v13-su-priedais.pdf

Kaip sudaryti sąlygas UTA diegimui

- **Kvalifikacijos tobulinimas** (švietimo pagalbos įstaigų misija).
- **Ugdymo priemonių ir aplinkų atnaujinimas** (savivaldybės, mokyklos vaidmuo).
- **Specialistų užtikrinimas, pritraukimas** (savivaldybės, mokyklos specialistų pritraukimo strategija, priemonės).
- **Komunikacijos ir socialinės partnerystės planas.**

Komunikacijos plano mokyklai pavyzdys:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1R1aigMbrE3P_osbptt5DbGe3d7FLObLx/edit?usp=sharing&oid=101040787861246623766&rtpof=true&sd=true

Socialinė partnerystė - tinklaveika

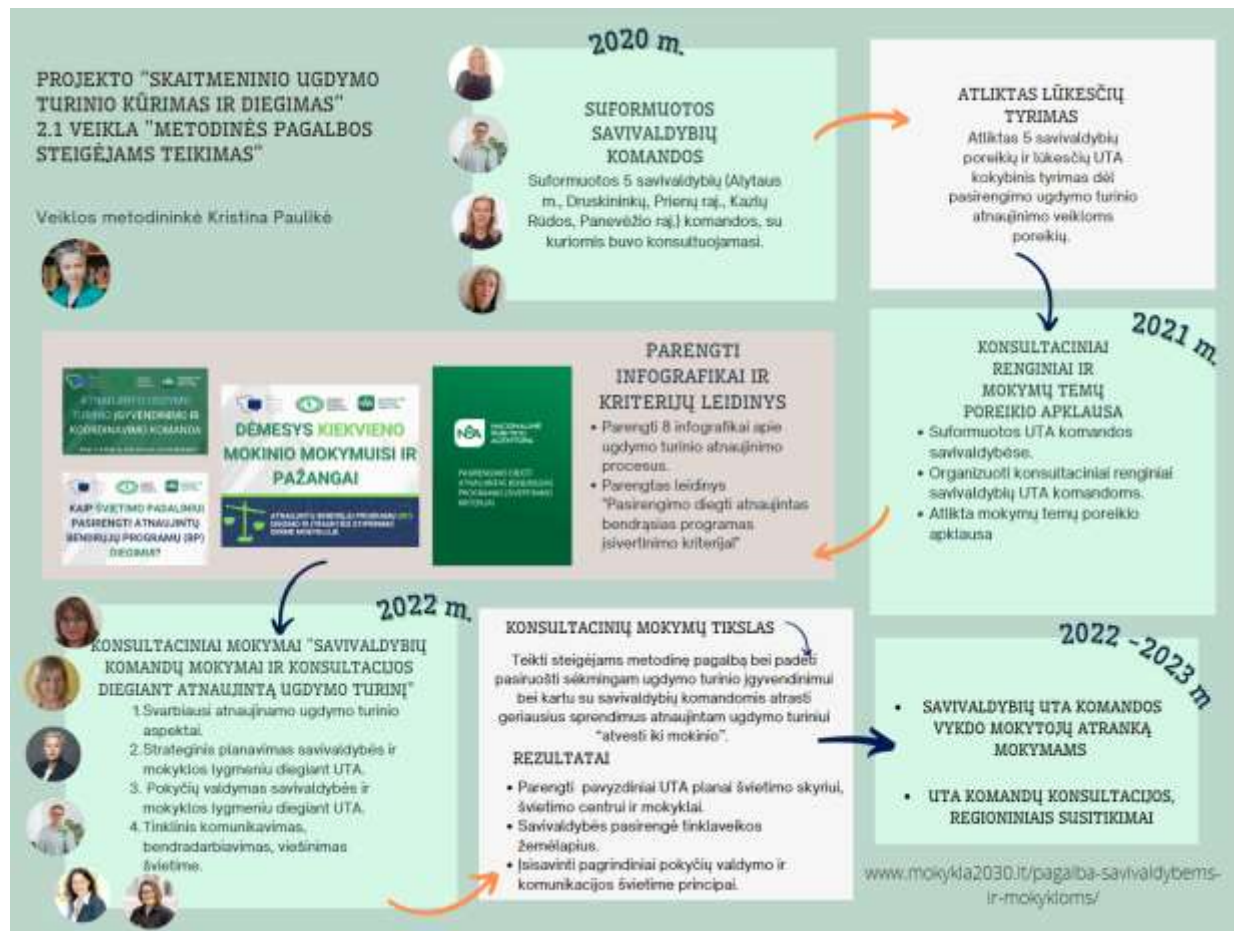
Klausimai man ir mano bendruomenei

- Ar turiu ambicingų darbuotojų, kurie norėtų dalyvauti reformos grupės veikloje?
- Ar yra darbuotojų, kurie aistringai domisi mokymu ir norėtų prisijungti?
- Kiek darbuotojai informuoti apie reformą?
- Kaip gerai informuoti mokiniai, tėvai, socialiniai partneriai?
- Ar yra kitų mokyklų, su kuriomis galėtume bendradarbiauti?
- Ar turime gerosios patirties, kuria galėtume pasidalyti su kitais?
- Kokius mokymus baigė darbuotojai, ką galime pasiūlyti mokykloje?
- Ko pasimokėme iš veiklos tyrime dalyvavusių mokyklų?
- Ar galiu jose apsilankyti, pasikviesti veiklos tyrimo dalyvius pas save?

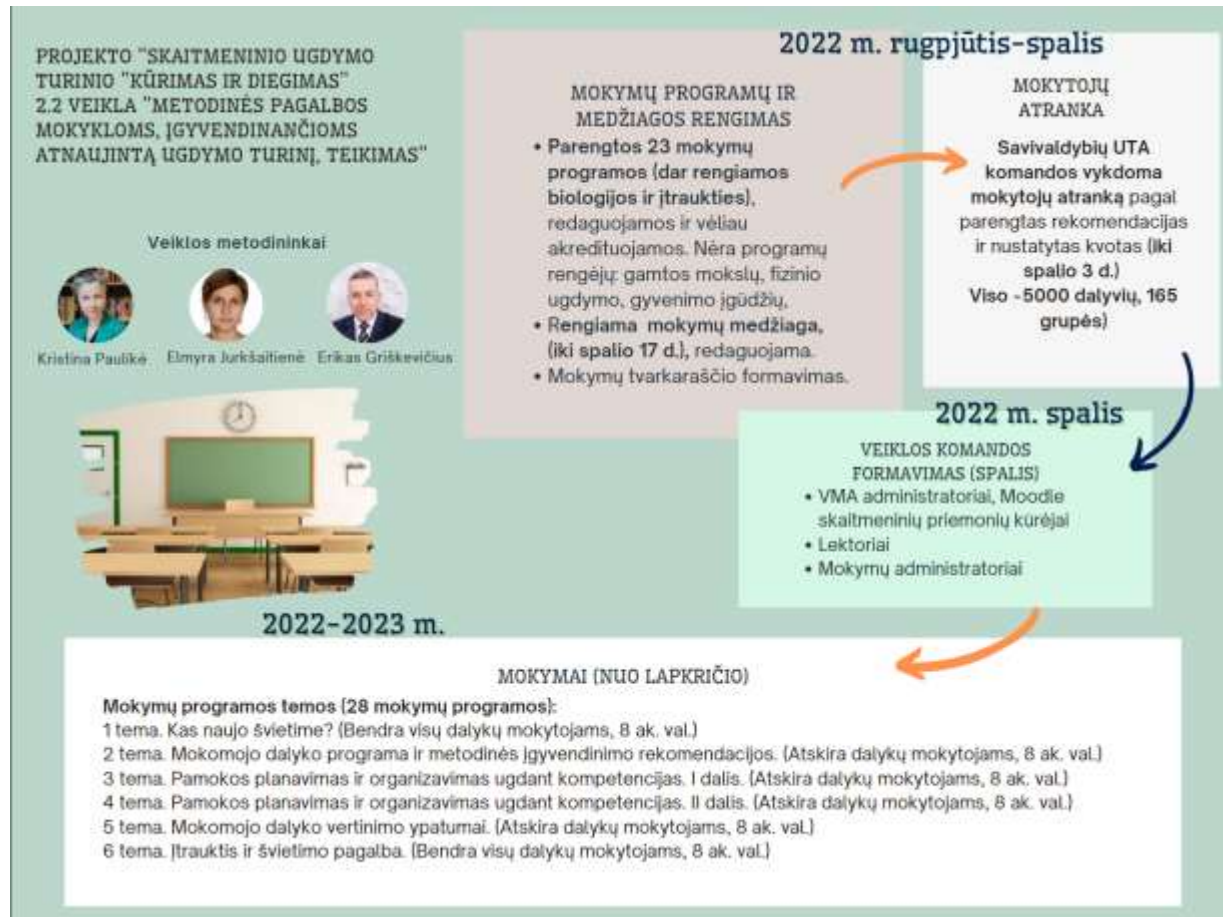

Užsienio konsultantų patarimai: <https://www.mokykla2030.lt/uzsienio-patirtis-2/>

Projekto skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas 2 uždavinio veiklos (1)

Projekto skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas 2 uždavinio veiklos (2)

Naudinga informacija

- **Bendrosios programos (patvirtintos (2022-09-30):** <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/06c1f24040b711edbc04912defe897d1>
- Bakonis, E. (2017). Ugdymo turinio kaita: kas lemia sėkmę? Švietimo problemos analizė, 4(160). https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/10/Ugdymo-turinio-kaita_spaudai.pdf
- Bruzgelevičienė, R. (2020). Ugdymo turinio kūrimas mokyklos lygmeniu: galimybės ir iššūkiai. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/teisine_informacija/ugdymo-turinio-kurimas-mokykliniu-lygmeniu-ramute-bruzgeleviciene.pdf
- Lambert, L. (2011). Lyderystės gebėjimai ir tvari mokyklų pažanga. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
- Nacionalinė švietimo agentūra (2021). Teminiai infografikai. <https://www.mokykla2030.lt/infografikai/>
- Nacionalinė švietimo agentūra (2021). Pasirengimo diegti atnaujintas bendrąsias programas įsivertinimo kriterijai. https://www.mokykla2030.lt/wp-content/uploads/2021/10/PASIRENGIMO-DIEGTI-ATNAUJINTAS-BENDRASIAS-PROGRAMAS-ISIVERTINIMO-KRITERIJAI_v13-su-priedais.pdf
- Nacionalinė švietimo agentūra (2022). Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/bendrojo-ugdymo-programu-projektai-tarpiniai?fbclid=IwAR1Rn2acO49Fc_X3lTjMgzSl61lnHFgDtA4yQ7-JvFcPVYfJDb8OwxCA5XI
- Nacionalinė švietimo agentūra (2022). Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimo ataskaita. <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/06/Tyrimo-ataskaita-2022-06-10.pdf>
- Paulikė, K. (2022). Kaip mokyklai sėkmingai pasiruošti ugdymo turinio atnaujinimui. www.svietimonaujienos.lt/kaip-mokyklai-sekmingai-pasiruosti-ugdymo-turinio-atnaujinimui/
- Tėvams apie UTA. https://docs.google.com/presentation/d/17Pofbe6LaKyRg0318Kltc_sljVWWEqe_/edit?usp=sharing&ouid=101040787861246623766&rtpof=true&sd=true
- www.mokykla2030.lt

*„Nevertinkite dienos pagal derlių,
kurį pavyko nuimti, vertinkite ją
pagal tai, ką pavyko pasodinti.“*

*Robertas Louisas Stevensonas (britų
rašytojas, romano „Lobių sala“ autorius)*

